

Omistajaksi ostamalla; Onnistuneita omistajanvaihdoksia Pohjois-Savossa- ESR-hanke

Vaikutusten ennakkoarviointi Kuopion kaupungin päätöksenteossa

Päätösten vaikutuksia tulee ennakoida, sillä kaupungin tekemät päätökset vaikuttavat suoraan tai välillisesti ihmisiin, ympäristöön, talouteen ja yrityksiin. Ennakkoarviointi onnistuu parhaiten, kun se liitetään osaksi valmistelu- ja päätöksentekokäytäntöjä.

Merkkien selitykset

- ++ Merkittävä ja pitkäaikainen myönteinen vaikutus
- + Lyhytaikainen myönteinen vaikutus
- o Neutraali vaikutus
- Lyhytaikainen kielteinen vaikutus
- - Merkittävä ja pitkäaikainen kielteinen vaikutus

Päätöksen vaikutus

Strategiavaikutukset			
Kaupunginvaltuusto on strategian hyväksymisen yhteydessä päättänyt, että merkittävien päätösten osalta tehdään arviointi siitä, miten asia/päätös vaikuttaa Kuopion uuden strategian toteutumiseen. Kuopion strategia: https://www.kuopio.fi/fi/strategia			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kasvava Kuopio – Kilpailukykyinen yrittäjyyssympäristö – Vetovoimainen innovaatio- ja oppimisympäristö sekä laadukas koulutusketju – Rohkea kaupunkikehitys, elinvoimainen kaupunkikeskusta ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri – Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	++	Omistajanvaihdoksilla tuetaan yritysten uusiutumista, mikä lisää yritysten kilpailukykyä. Uudistuneissa yrityksissä tehdään tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotyötä. Siellä, missä on yrityksiä, on palveluita → elinvoimainen kaupunkikeskusta ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri. Omistajanvaihdospalvelu lisää Kuopion tunnettavuutta yritysmyoenteisenä rohkeana kuntana.
2	Hyvinvoiva Kuopio – Aktiivisuuteen innostava arki – Varhainen tuki – Työllistyminen ja toimeentulo – Turvallinen ja viihtyisä elinympäristö	+	Hankkeella toteutettava omistajanvaihdospalvelu on yrittäjille varhaista tukea omistajanvaihdosten toteuttamiseen. Palvelulla turvataan yritystoiminnan jatkuminen saattamalla yhteen yrityksen myyjät ja ostajat; kun myytävälle yritykselle löytyy jatkaja, työpaikat säilyvät. Työllisyysasteen nousu on mahdollista, sillä uuden yrittäjän luotsaamana yritys voi lähteä uudelle kasvu-uralle. Yritykset tuovat verotuloja kuntaan, jolloin voidaan panostaa taloudellisesti turvalliseen ja viihtyisään elinympäristöön.
3	Resurssiviisas Kuopio – Viisas liikkuminen – Energiatehokkuus ja uusiutuva energia – Kiertotalous ja resurssien viisas käyttö	-	ei merkittäviä vaikutuksia, paikallisten palveluiden säilymisen kautta asukkaiden asiointiliikenne ei toisaalta myöskään kasva.
4	Uudistuva Kuopio – Sujuva ja uudistuva toiminta	-	ei merkittäviä vaikutuksia

	– Kestävä talous – Kyvykäs ja innostunut henkilöstö ja uudistuva johtaminen		
	Poikkileikkaavat tavoitteet: Digitaalisuus, kumppanuus, kansainvälisyys	-	ei merkittäviä vaikutuksia

Johtopäätös ja perustelut:

Hankkeen tavoitteet ja vaikutukset ovat Kuopion uuden strategian mukaiset. Hankkeella edesautetaan ja toteutetaan strategian toteutumista käytännössä. Erityisesti hankkeella pyritään edistämään yritysten uudistumista, mikä vaikuttaa kaupunkikeskustan ja maaseutualueiden elinvoiman ja palveluiden säilymiseen.

Vaikutukset ihmisiin (Päätösten sosiaaliset ja terveysvaikutukset eri ihmisryhmiin, esimerkiksi sukupuolen, iän, asuinpaikan, kielen, kulttuuritaustan, tulojen, koulutuksen, ammatti- ja työmarkkina-aseman tai erityisryhmän tms. mukaan.)

		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Palvelujen saatavuuteen ja laatuun (esim. sosiaali- ja terveystalot, koulutus, kulttuuri ja liikunta jne.)	+	Yritykset tuottavat monipuolisia palveluita. Julkisen sektorin palvelut yksistään ovat riittämättömiä vastaamaan kaikkiin palvelutarpeisiin.
2	Sosiaaliseen elinympäristöön (esimerkiksi ihmissuhteisiin, syrjintään, yhteisöllisyyteen, yhteisölliseen, kulttuuriseen tai hengelliseen osallistumiseen)	+	Yritykset työllistävät kuntalaisia. Ansiotyössäkäynti tuo yhteenkuuluvuuden tunnetta sekä omaan työyhteisöön että laajemmin ympäröivään yhteiskuntaan. Paikallisten palveluiden jatkuminen vahvistaa yhteisöä ja mahdollistaa arkisten kohtaamispaikkojen säilymisen.
3	Elintapoihin (esimerkiksi ruokavalioon, päihteiden käyttöön, liikuntaan, virkistäytymiseen, riskikäyttäytymiseen)	0	-
4	Terveystien (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen)	0	-
5	Osallistumiseen (osallistuminen päätöksiin ja vaikuttaminen, tiedonsaanti jne.)	0	-
6	Väestöryhmien toimeentulo (työllisyys, talous, varallisuus jne.)	+	Työllistävien yritysten liiketoiminnan jatkumisella turvataan työllisyyttä.

Johtopäätös ja perustelut

Palvelun, etenkin, välilliset vaikutukset kuntalaisiin ovat merkittävät. Työllistävien yritysten liiketoiminnan jatkuminen turvaa ja lisää työpaikkojen määrää. Työssäkäynti on kuntalaisen perusoikeus, ansiotyöllä on huomattavat vaikutukset yksilön ja yhteisön taloudelliseen, sosiaaliseen ja kulttuuriseen pääomaan. Yritysten tuottamat monipuoliset palvelut mahdollistavat kuntalaisten monitahoisen hyvinvoinnin, sillä julkisen sektorin palvelut ovat riittämättömiä vastaamaan palvelutarpeeseen.

Vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon (Vaikutukset, jotka aiheutuvat luonnonvarojen ja energian käytöstä ja niihin liittyvistä päästöjen ja jätteiden määrästä, kulutuskäyttäytymisen muutoksesta tai toimintojen sijoittumisesta ja niihin liittyvistä liikkumis- ja liikenneratkaistuista.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Fyysiseen elinympäristöön ja viihtyvyyteen (työ- ja asumisolot, liikenne- ja liikkumismahdollisuudet, esimerkiksi melu, ilman epäpuhtaus, onnettomuusriski jne.)	o	Ei merkittäviä vaikutuksia
2	Maaperään, vesistön ja luonnon monimuotoisuuteen	o	Ei merkittäviä vaikutuksia
3	Ilmastoon (kaupunginvaltuuston päätös) (kasvihuonekaasu- ja pienhiukkaspäästöt)	o	Ks. strategiavaikutukset
4	Luonnonvarojen käyttöön, jätteiden määrään ja haitallisuuteen sekä kierrätysasteeseen	o	Ks. strategiavaikutukset
5	Maisemaan, kaupunkikuvaan, kulttuuri-perintöön	o	Ei merkittäviä vaikutuksia
6	Rakennettuun ympäristöön ja yhdyskuntarakenteeseen	o	Ei merkittäviä vaikutuksia
Johtopäätös ja perustelut Hankkeen vaikutukset ympäristöön ja ilmastoon ovat neutraalit. Omistajanvaihdospalvelun asiakas- ja sidosryhmätapaamiset sekä muut tilaisuudet järjestetään pääsääntöisesti etänä, jolloin vältetään liikenteen aiheuttamista kielteisistä ympäristövaikutuksista kuten päästöistä ja melusta.			

Vaikutukset kunnan talouteen ja henkilöstöön			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kunnan henkilöstöön (asema, määrä, osallistuminen)	o	Yrityspalvelu osallistuu hankkeen ohjaukseen ja seurantaan ja tekee asiakasohjausta.
2	Kunnan talouteen (menoihin, tuloihin, investointeihin, velkaantumiseen jne.)	+	Omistajanvaihdospalvelulla turvataan pitkällä tähtäyksellä tuottavien ja työllistävien yritysten toiminnan jatkuminen. Yritykset ja niiden henkilökunta tuovat yhteisö- ja tuloveroja kuntaan. Verokertymällä katetaan osa kunnan kuluista.
3	Tuloksellisuuteen ja tuottavuuteen	o	Ei merkittäviä vaikutuksia
Johtopäätös ja perustelut Omistajanvaihdospalvelulla turvataan kunnan verokertymää.			

Vaikutukset yrityksiin (Vaikutukset, jotka aiheutuvat esimerkiksi julkisista hankinnoista, asunto- ja kaavoituspolitiikasta, liikenneratkaistuista tai kunnan talouspolitiikasta.)			
		Merkki	Vaikutuksen kuvaus lyhyesti
1	Kuopion kaupungin kilpailukykyyn	++	Palvelulla turvataan monipuolista yrityskantaa ja uusia investointeja,

			jolloin kilpailukyky vahvistuu ja kasvaa.
2	Yritystoiminnan monipuolistumiseen, markkinarakenteeseen ja liiketoimintaan	++	Omistajanvaihdon seurauksena yritystoimintaa kehitetään uusiin tuote- ja palveluryhmiin ja muutetaan liiketoimintaa vastaamaan entistä paremmin asiakkaiden tarpeisiin sekä luomaan uusia tarpeita. Tällöin yritystoiminta monipuolistuu.
3	Työpaikkojen muodostumiseen	+	Kehittyvät yritykset tarvitsevat uutta työvoimaa, jolloin syntyy työpaikkoja myös yritysten sidosryhmissä. Erityisesti hankkeella turvataan nykyisten työpaikkojen säilymistä yrityksissä, jossa yrittäjä on luopumassa toiminnasta esim. eläköitymisen vuoksi.
4	Yritysten kehittämiseen	++	Palvelussa on olennaista yritysten arvonmääritysprosessi, jonka aikana hahmotetaan kehittämiskohteet. Yrityksiä kehitetään ennen ja/tai jälkeen omistajanvaihdosta. Useimmiten ”jatkaja-yrittäjä” kehittää yritystä.
5	Yritysten työvoiman saantiin	+	Omistajanvaihdospalvelussa mukana oleville yrityksille etsitään ostajaa myös julkisen markkinapaikkojen avulla, jolloin yritys saa näkyvyyttä. Tällöin työvoiman rekrytointi voi olla tulevaisuudessa sujuvampaa.
6	Yritysten tavara- ja työpaikkaliikenteeseen	0	Ei merkittäviä vaikutuksia
7	Yritysten asiakasvirtaan	+	Yritykset kehittyvät omistajanvaihdosten myötä: ajantasaiset palvelukonseptit ja tuotteet sekä mahdollinen liiketoimintojen digitalisoituminen ylläpitävät ja lisäävät yritysten asiakasvirtaa.
8	Yritysten osallistumiseen julkisiin hankintoihin	+	Yrityskoon kasvaminen voi parantaa yritysten osallistumista ja menestymistä julkisissa hankinnoissa.

Johtopäätökset ja perustelut

Palvelulla on merkittäviä yritysvaikutuksia, sillä yritykset saavat kattavaa ko. yrityksen tarpeisiin perustuvaa palvelua yrityksen myyntikuntoon laittamiseen, liiketoiminnan kehittämiseen ja yritysten omistajanvaihdoksiin. Jatkaja-yrittäjän taloudellisen panostuksen, osaamisen ja verkostojen avulla yritys siirtyy uudelle kasvu-uralle. Omistajanvaihdos on tehokas ratkaisu yritystoiminnan turvaamiseksi ja uudistamiseksi. Palvelulla turvataan monipuolinen kasvukykyinen ja -haluinen kansainvälistyvä yrityskehitys, joka työllistää kuntalaisia ja houkuttelee kuntaan uusia yrityksiä ja kuntalaisia.